

Αρχιεπισκοπικές εκλογές στην Κύπρο 2022: Ψήφος κλήρου και λαού ή «σκοπιμότητες και μεθοδεύσεις»;

[/ Γενικά Θέματα](#)

Του Καθηγητή Χρήστου Κ. Οικονόμου,

τ. Προέδρου και Κοσμήτορα Θεολογικής Σχολής Θεσσαλονίκης
Προέδρου Τμήματος Θεολογίας Πανεπιστημίου Λευκωσίας

Στις 18 Δεκεμβρίου 2022 διεξήχθησαν οι Αρχιεπισκοπικές εκλογές στην Κύπρο σε δύο στάδια.

Στο πρώτο ο κλήρος και ο λαός από τις 548.793 εγγεγραμμένους ψηφοφόρους ψήφισαν 165.688 (έγκυρα 164.174, 30,19%), ποσοστό χαμηλό και απογοητευτικό, που δείχνει απομάκρυνση και αδιαφορία του λαού στα της Εκκλησίας της Κύπρου, και είχαμε τα παρακάτω αποτελέσματα για την ανάδειξη του τριπροσώπου:

Μητροπολίτης Λεμεσού Αθανάσιος 58.573 (35,68%)

Μητροπολίτης Πάφου Γεώργιος 30.188 (18,39%)

Μητροπολίτης Ταμασού Ησαΐας 29.708 (18,10%)

Μητροπολίτης Κωνσταντίας Βασίλειος 24.281 (14,78%)

Μητροπολίτης Μόρφου Νεόφυτος 16.097 (9,80%)

Μητροπολίτης Κυρηνείας Χρυσόστομος 5.327 (3,24%)

Στο δεύτερο στάδιο ψήφισαν τα 16 μέλη της Ιεράς Συνόδου και είχαμε τα παρακάτω αποτελέσματα:

Μητροπολίτης Πάφου Γεώργιος 11 ψήφους

Μητροπολίτης Λεμεσού Αθανάσιος 4 ψήφους

Λευκό 1 ψήφος

Σύμφωνα με τον Καταστατικό Χάρτη της Αγιωτάτης Εκκλησίας της Κύπρου, Λευκωσία 2010, σ. 22 και Άρθρο 22: «Η διαδικασία εκλογής, για την ανάδειξη Αρχιεπισκόπου, διεξάγεται σε δύο στάδια: α) την κατάρτιση του τριπροσώπου με καθολική ψηφοφορία, και β) την εκλογή Αρχιεπισκόπου από την Ιερά Σύνοδο».

Υποστηρίχθηκε από τον Τοποτηρητή, Μητροπολίτη Πάφου Γεώργιο, ότι η ψήφος κλήρου και λαού είναι απλά και μόνο να αναδείξει το τριπρόσωπο και η παραπέρα διαδικασία είναι μια διοικητική πράξη της Συνόδου (δίκην interview), να εκλέξει η ίδια, ανεξάρτητα από την εκπεφρασμένη άποψη κλήρου και λαού, τον νέον Αρχιεπίσκοπο, γι' αυτό, τόνισε, δεν υπάρχει πρώτος και δεύτερος και τρίτος, αλλά ένα τριπρόσωπο. Ασφαλώς η διάσταση ψήφου κλήρου και λαού στο γράμμα του Καταστατικού Χάρτη υπάρχει σαφώς. Ωστόσο, τίθεται το εύλογο ερώτημα: Αν η ψήφος κλήρου και λαού έχει την έννοια να αναδείξει το τριπρόσωπο, απλά και μόνο, χωρίς θεολογικό, εκκλησιολογικό και νομοκανονικό περιεχόμενο, οι δύο προηγούμενες εκλογές, των Μητροπολιτών Κυρηνείας με τρεις υποψηφίους και Κιτίου με δύο υποψηφίους και τώρα ενδεχομένως της Πάφου, τί νόημα έχει, αφού το τριπρόσωπο είναι ήδη από μόνο του συγκροτημένο και στη διάθεση της Ιεράς Συνόδου; Οπότε, ή δεν χρειαζόταν η διαδικασία ψήφου κλήρου και λαού για την ανάδειξη τριπροσώπου, ή ήταν αντικαταστατική η διαδικασία της εκλογής των συγκεκριμένων Μητροπολιτών Χρυσόστομου και Νεκταρίου, ή ήταν σύμφωνη και με τον Καταστατικό Χάρτη της Εκκλησίας της Κύπρου και με το πνεύμα της

ανάδειξης του Αρχιεπισκόπου και των Μητροπολιτών, λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη την ψήφο κλήρου και λαού και επικυρώνοντας τη βούληση του λαού.

Στις δύο προηγούμενες περιπτώσεις, η Ιερά Σύνοδος, ακολούθησε σχεδόν ομόφωνα, την εκπεφρασμένη άποψη του λαού της Κερύνειας και της Λάρνακας και ανέδειξε τον πλειοψηφήσαντα στον κλήρο και λαό της επαρχίας του. Συνεπώς, ορθώς και καλώς η Ιερά Σύνοδος στις δύο προηγούμενες εκλογικές διαδικασίες έλαβε υπόψη της τα αποτελέσματα ψήφου κλήρου και λαού, δηλαδή τη συνείδηση της Εκκλησίας της Κύπρου και σεβάστηκε τη λαϊκή ετυμηγορία της Εκκλησίας. Εάν υπάρχει διάσταση κλήρου και λαού από τη μια και Ιεράς Συνόδου από την άλλη, δημιουργείται σχίσμα στην Εκκλησία για θέματα διοικητικά και νομοκανονικά, πολλώ μάλλον θεολογικά και εκκλησιολογικά, όπου έχουμε αίρεση.

Τί συνέβη στην περίπτωση των Αρχιεπισκοπικών εκλογών, στις 18 Δεκεμβρίου 2022; Διάσταση και σχίσμα ανάμεσα στη βούληση κλήρου και λαού και Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Κύπρου, η οποία δεν σεβάστηκε το έθος και ήθος των δύο προηγούμενων εκλογών των Μητροπολιτών Κυρηνείας και Κιτίου και την ψήφο κλήρου και λαού, τη συνείδηση της Εκκλησίας.

Εξάλλου, αυτή την ανάγκη σεβασμού της ψήφου της συνείδησης του πληρώματος, κλήρου και λαού, της Εκκλησίας Κύπρου, εξέφρασε με την ιστορική δήλωσή του, μετά την ψηφοφορία, στις 22 Δεκεμβρίου 2022, και ο λόγιος Μητροπολίτης Κύκκου και Τηλλυρίας κ. Νικηφόρος, ως άριστος Θεολόγος και Νομικός, υπογραμμίζοντας: «Με την ολοκλήρωση των Αρχιεπισκοπικών Εκλογών και την καταμέτρηση των ψήφων, η συνείδηση του πληρώματος, κλήρου και λαού της Εκκλησίας Κύπρου, έδωσε στον Μητροπολίτη Λεμεσού κ. Αθανάσιο το 36%, στέλλοντας ένα σαφές και πλήρες μήνυμα, ότι τάσσεται υπέρ της εκλογής του ειρημένου Μητροπολίτου, ως του νέου Αρχιεπισκόπου Κύπρου». Με απλά λόγια, τονίζει ο Κύκκου, ότι λαοπρόβλητος Αρχιεπίσκοπος είναι ο Μητροπολίτης Λεμεσού, με την συντριπτική πλειοψηφία και όχι ο Μητροπολίτης Πάφου, με τις μισές ψήφους του.

Πρόκειται για μια ιστορική δήλωση, ευθυγραμμισμένη με την Ορθόδοξη Θεολογία, όπου εκφράζει ακριβώς το πνεύμα της Ορθόδοξης Εκκλησιολογίας, η οποία θεωρεί τη συνείδηση του πληρώματος της Εκκλησίας, κλήρου και λαού της Εκκλησίας της Κύπρου, ως τον εκφραστή και θεματοφύλακα των αληθειών της πίστεως της Ορθοδόξου παραδόσεως.

Είναι θεμελιώδης και βασική θεολογική και νομοκανονική αρχή στην Ορθόδοξη Εκκλησιολογία, ότι η συνείδηση του πληρώματος, κλήρου και λαού της Εκκλησίας, επικυρώνει ή απορρίπτει τις αποφάσεις, ακόμη και Οικουμενικών Συνόδων. Και όπου ο λαός αντιτάσσεται, οι Σύνοδοι δεν αναγνωρίζονται ως κανονικές,

αποκαλούμενες «ληστρικές». Κλασική περίπτωση η Σύνοδος Φερράρας - Φλωρεντίας, η οποία δεν αναγνωρίστηκε από έναν Επίσκοπο, τον Εφέσου Μάρκο τον Ευγενικό, και από τη συνείδηση του πληρώματος της Ορθόδοξης Εκκλησίας και αυτό άλλαξε τον ρουν της Εκκλησιαστικής Ιστορίας. Κατά τον ίδιο τρόπο το ιστορικό γεγονός, που έδωσε στον Μητροπολίτη Λεμεσού κ. Αθανάσιο το 35,68% και 58.573 ψήφους και στον Μητροπολίτη Πάφου κ. Γεώργιο το 18,39% και 30,188 ψήφους, καταγράφηκε στην Ιστορία της Εκκλησίας της Κύπρου και της Οικουμενικής Ορθοδοξίας, ως χαρακτηριστικό ιστορικό γεγονός, θεολογικής και εκκλησιολογικής διάστασης της συνείδησης του πληρώματος κλήρου και λαού της Εκκλησίας της Κύπρου και της Ιεράς Συνόδου. Διότι εξελέγη ο δεύτερος υποψήφιος της εκλογικής διαδικασίας των Αρχιεπισκοπικών εκλογών της Εκκλησίας της Κύπρου με το μισό του ποσοστού της ψήφου κλήρου και λαού, που έλαβε ο πρώτος υποψήφιος, ο οποίος έλαβε ποσοστό όσο και οι δύο Αρχιερείς του τριπροσώπου, δηλαδή ο Πάφου Γεώργιος και ο Ταμασού Ησαΐας. Αυτά είναι τα ιστορικά δεδομένα, που εκφράζουν την αλήθεια των πραγμάτων.

Συνεπώς στη συνείδηση του πληρώματος, κλήρου και λαού της Εκκλησίας της Κύπρου, Αρχιεπίσκοπος εξελέγη ο Λεμεσού Αθανάσιος και με την ψήφο των έντεκα (11) μελών της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Κύπρου, εξελέγη ο Τοποτηρητής Μητροπολίτης Πάφου Γεώργιος. Ως εκ τούτου, η αναφορά του εψηφισμένου Αρχιεπισκόπου Γεωργίου στον Ενθρονιστήριό του Λόγος: «Ιστάμενος ήδη επί της υψηλής αυτής σκοπιάς, στην οποία με οδήγησε του λαού η τιμία ψήφος, της Ιεράς Συνόδου η επίνευση», είναι αναληθής αναφορά που δεν ανταποκρίνεται στην αλήθεια των πραγμάτων. Του λαού η τιμία ψήφος δεν ανέδειξε τον Πάφου Γεώργιο, αλλά τον Λεμεσού Αθανάσιο, ως Αρχιεπίσκοπο, ούτε η Ιερά Σύνοδος επίνευσε στην τιμία ψήφο του λαού, αλλά στην αυτόνομη ψήφο των έντεκα (11), οι οποίοι δεν έλαβαν ποσώς υπόψη την τιμία ψήφο του λαού. Παρενθετικά θα ήθελα να επισημάνω, ότι ασφαλώς ο Ενθρονιστήριος Λόγος του νέου Αρχιεπισκόπου είχε κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα έναν πολιτικό κοινωνισμό, που μπορούσε να εξαγγελθεί από ένα πολιτικό πρόσωπο, ενώ απουσίαζε παντελώς ο θεολογικός και εκκλησιολογικός λόγος για την αξία της ιεροσύνης και την πνευματική αποστολή του αρχιερέως και μάλιστα ενός Αρχιεπισκόπου! Ήταν λόγος πολιτικής διπλωματίας και έντονης ανάμιξης στην πολιτική και το κυπριακό πρόβλημα με ακραίες μάλιστα απόψεις. Η κατασκευή φοιτητικών εστιών και η πριμοδότηση του τρίτου παιδιού είναι στις άμεσες υποχρεώσεις κυρίως ενός κρατικού προϋπολογισμού, όπως τόνιζε ο σοφός αείμνηστος Μητροπολίτης Κοζάνης Διονύσιος. Την κοινωνική πολιτική του Κράτους την κάνει καλύτερα από την Εκκλησία η ίδια η πολιτεία, τόνιζε ο σοφός Αρχιερέας. Την πνευματική καλλιέργεια, το ορθόδοξο χριστιανικό ήθος και η πορεία προς την αγιότητα, μέσα από μία Αγιοπατερική και Χριστοκεντρική κατήχηση του λαού, με την

σωτηριολογική, λυτρωτική και εσχατολογική προοπτική του κάθε ανθρώπου για τη βασιλεία των ουρανών, την επιτυγχάνει μόνον η Εκκλησία, μέσα από τα ιερά μυστήρια και την προοπτική Αγιότητας του κάθε προσώπου, δια των Αγίων και των Μαρτύρων της. Ως εκ τούτου, η άστοχη τοποθέτηση του Αρχιεπισκόπου στα θέματα της τιμής των εικόνων και των ιερών λειψάνων των Αγίων, καθώς, επίσης, του μοναχισμού, ως βασικού πνεύμονα της Ορθόδοξης Εκκλησίας, μάλιστα από άνθρωπο που ποτέ δεν έζησε στη ζωή του σε μοναστήρι, αποτελεί εικονοκλαστική και αντορθόδοξη αναφορά, που υποσκάπτει και ενθαρρύνει την αντίθεση εχθρών της Εκκλησίας και ήταν περιττή και αχρείαστη..

Επανερχόμενος στα των Αρχιεπισκοπικών εκλογών, θα ήθελα να υπογραμμίσω, ότι την απάντηση σ' αυτό το μοναδικό φαινόμενο στην Ορθόδοξη Εκκλησία, διάστασης της συνείδησης του πληρώματος, κλήρου και λαού και των έντεκα (11) μελών της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Κύπρου, τη δίνει και πάλιν με σαφήνεια στην ιστορική δήλωσή του ο σοφός, λόγιος και με τεράστια προσφορά στην Εκκλησία της Κύπρου και της Οικουμενικής Ορθοδοξίας, Μητροπολίτης Κύκκου και Τηλλυρίας κ. Νικηφόρος. Δηλώνει, λοιπόν, με νόημα: «Ως εκ τούτου και ακολουθώντας αυτή την ετυμηγορία κλήρου και λαού, όπως και για λόγους, τους οποίους μου υπαγορεύει η Αρχιερατική μου συνείδηση, δηλώνω, πέρα από σκοπιμότητες και μεθοδεύσεις, ότι τάσσομαι ανεπιφύλακτα υπέρ της εκλογής του Μητροπολίτη Λεμεσού κ. Αθανασίου και ανάδειξής του, ως του νέου Αρχιεπισκόπου Κύπρου».

Συνεπώς, ο Μητροπολίτης Κύκκου, στοιχώντας στη μακραίωνη παράδοση της Ορθόδοξης Εκκλησίας, η οποία σέβεται την ετυμηγορία κλήρου και λαού, δηλαδή ακολουθώντας τη συνείδηση του πληρώματος, κλήρου και λαού της Εκκλησίας Κύπρου και ακολουθώντας λόγους της Αρχιερατικής του συνείδησης, δηλώνει «πέρα από σκοπιμότητες και μεθοδεύσεις», ότι τάσσεται ανεπιφύλακτα υπέρ της εκλογής του Μητροπολίτη Λεμεσού κ. Αθανασίου για την ανάδειξή του, ως του νέου Αρχιεπισκόπου Κύπρου.

Με τη δήλωσή του και την ενέργειά του αυτή ο Κύκκου Νικηφόρος, να ταχθεί υπέρ του Μητροπολίτη Λεμεσού Αθανασίου, δεν κάνει τίποτε άλλο από το να συνταχθεί υπέρ της συνειδήσεως του πληρώματος, κλήρου και λαού της Εκκλησίας της Κύπρου, ο οποίος έδωσε συντριπτικό προβάδισμα στην εκλογική διαδικασία, υπέρ του Μητροπολίτη Λεμεσού. Γι' αυτό κάλεσε και τους λοιπούς Αρχιερείς, οι οποίοι «συνέχονται από την ίδια συνείδηση και στοιχούν στην εν λόγω κληρικολαϊκή βούληση, να πράξουν το ίδιο».

Ωστόσο, παρά το κάλεσμα του διακεκριμένου Ιεράρχη, Μητροπολίτη Κύκκου και Τυλληρίας Νικηφόρου, δεν το έπραξαν οι έντεκα (11) Αρχιερείς. Την απάντηση στο

γιατί δεν το έκαναν οφείλουν να την δώσουν οι ίδιοι προς τον λαό του Θεού, το πλήρωμα της Εκκλησίας της Κύπρου. Θα πρέπει ενδεχόμενα να ξεκαθαρίσουν το τοπίο και για τα όσα ακούγονται ή ψιθυρίζονται, περί οικονομικών ή άλλων συναλλαγών, τα οποία, αν αληθεύουν, συνιστούν, κατά τους Ιερούς Κανόνες της Εκκλησίας, Σιμωνία και προβλέπεται η ποινή της καθαίρεσης.

Η καταγραφή και αξιολόγηση των ιστορικών γεγονότων των Αρχιεπισκοπικών εκλογών της Εκκλησίας της Κύπρου, από έναν ειδικό καθηγητή Θεολογικής Σχολής Θεσσαλονίκης και Λευκωσίας Κύπρου, μάλιστα μέλος της Εκκλησίας της Κύπρου, όπως ο γράφων, είναι επιβεβλημένο καθήκον και χρέος στην μακρά θεολογική, εκκλησιαστική και ακαδημαϊκή του σταδιοδρομία. Αυτό είναι χρέος, για τις πηγές της εκκλησιαστικής ιστορίας της Κύπρου και για τους ερευνητές, οι οποίοι θα αναζητήσουν την αλήθεια της αξιολόγησης των γεγονότων. Διότι πραγματικά τόσο η δημοσιογραφική τους κάλυψη, όσο και οι μονομερείς ή αποσπασματικές ή άστοχες θεολογικές αναλύσεις, επαναλαμβανομένων φορτικών αναφορών, όλες αυτές τις ημέρες από τους ίδιους δημοσιογράφους, παρουσιαστές και σχολιαστές, ήταν μονότονες χωρίς εμβάθυνση και ανάλυση θεολογική και εκκλησιολογική των γεγονότων, παρά μόνον επιφανειακή παρουσίαση προσώπων και πραγμάτων σε επίπεδο κουτσομπολιού, εκτός εξαιρέσεων, δημοσιογραφικών και θεολογικών αναλύσεων.

Αυτό είναι φυσικό, διότι στην Κύπρο δεν έχουμε επαγγελματίες εκκλησιαστικούς δημοσιογράφους και αναλυτές, οι οποίοι να έχουν τη θεολογική γνώση, την εκκλησιολογική και νομοκανονική υποδομή ανάλυσης των εκκλησιαστικών γεγονότων και πραγμάτων. Κάποια κείμενα μάλιστα δημοσιογράφων με ειδικότητα θεολόγου, ήταν αθεολόγητα, που διέστρεφαν τόσο το ρόλο του Αγίου Πνεύματος στη ζωή της Εκκλησίας, χωρίς να αντιλαμβάνονται, ότι το Άγιο Πνεύμα δεν εξυπηρετεί μεθοδεύσεις και σκοπιμότητες και δεν κατανοούν, ότι η συνείδηση του πληρώματος, κλήρου και λαού, της Εκκλησίας Κύπρου, είναι το μείζον όργανο, της επιβεβαίωσης και αναγνώρισης της αλήθειας των πραγμάτων.

Η καταγραφή και αξιολόγηση των γεγονότων, παρά τις άστοχες και προκλητικές απαγορευτικές προτροπές του Αρχιεπισκόπου Κύπρου Γεωργίου, σε πρόσωπα τα οποία εξέφρασαν την επιστημονική τους άποψη, κρίνεται επιβεβλημένη τόσο από λόγους επιστημονικούς όσο και από λόγους θεολογικούς, εκκλησιολογικούς και νομοκανονικούς. Η αποκατάσταση της αλήθειας και των ιστορικών γεγονότων και η κριτική αξιολόγησή τους μάλιστα από ένα αρμόδιο καθηγητή, πιστό μέλος της Εκκλησίας της Κύπρου, ο οποίος συνέβαλε κατά καιρούς υπέρ της ειρήνευσης της Εκκλησίας του τόπου του, από προβλήματα που προκλήθηκαν από Αρχιερείς της τοπικής Εκκλησίας, οι οποίοι μάλιστα βρέθηκαν στον Αρχιεπισκοπικό θώκο,

κρίνεται επιβεβλημένη.

Είναι, λοιπόν, σαφής η διάσταση της συνείδησης του πληρώματος, κλήρου και λαού, από την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας Κύπρου, εφ' όσον δίστανται οι απόψεις τους. Επίσης σε δύο προηγούμενες εκλογές, ενώ οι υποψήφιοι ήταν στην περίπτωση του Κυρηνείας 3 και στου Κιτίου 2, άρα συγκροτημένο το τριπρόσωπο, έγινε εκλογική διαδικασία και ακολούθησαν και ενέκριναν τα μέλη της Συνόδου, κατά πλειοψηφία, αυτόν που έλαβε περισσότερες ψήφους κλήρου και λαού. Η ίδια τάση προβάλλεται και ορθώς υποστηρίζεται, από τον Αρχιεπίσκοπο κ. Γεώργιο, και σήμερα, στην περίπτωση της πληρώσεως της Μητροπόλεως Πάφου, και καλώς προβάλλεται η κατάληψη του Μητροπολιτικού Θρόνου από τον εκλεκτό κλήρου και λαού της Μητροπολιτικής Περιφέρειας Πάφου. Αντίθετα όμως στην περίπτωση των Αρχιεπισκοπικών εκλογών του 2022 όχι μόνον δεν τηρήθηκε το συγκεκριμένο έθος και ήθος, αλλά έντεκα (11) μέλη της Συνόδου ήρθαν σε απόλυτη αντίθεση με τη συνείδηση του πληρώματος της Εκκλησίας, με την ψήφο κλήρου και λαού, και ελπίζω χωρίς σκοπιμότητες και μεθοδέυσεις.